

Israel Audiobook Project

"ספר קול" - פרויקט ישראלי לספרי אודיו

הנחיות לפעילות בכתה עם הספר הקולי

"את הספרים שקראתי בילדותי אינני שוכחת. הם נצרכו בגזע מוחי, ולכל אחד היה ניחוח משלו, פעימה משלו המלווה אותי כל חיי" (מתוך: נערה/אלונה פרנקל)

מורים יקרים,

לפניכם ספר אודיו שמטרתו להביא את ה"ספר השלם" לתלמידים על מנת שיוכלו ליהנות מספר וסיפור באמצעות האזנה, כתחליף לקריאה או בנוסף אליה.

הספר הקולי משתלב במערך רחב של פעילויות שמטרתן היא טיפוח הקריאה בהנאה ובהבנה.

כידוע לנו, באמצעות הספר הקורא שוקע בעולם שאינו מוכר לו, בו הוא יכול לחוות חוויות רגשיות, ללמוד דברים מסקרנים, להתייחס לדמויות ולרגשותיהן. הקורא יכול לקשור בין העולם שהספר מביא לבין אירועים במציאות ובכלל זה להזדהות עם דמויות וחוויות המוכרות לו מחייו הפרטיים.*

המלצות לפעילות בכתה עם הספר הקולי

מומלץ לעודד את התלמידים להקשיב לספר הקולי בזמנם החופשי במרחב האישי שלהם בבית, באוטו, בכתה, בהפסקה או בכל מקום שיבחרו, אך ניתן גם להביא את הספר הקולי באופן מונחה בכתה או בספרייה כחלק ממערך החינוך הלשוני וממגמת העידוד למפגש עם יצירות ספרות מומלצות.

ההנחיה לתלמידים תעשה באווירה נעימה המעודדת אותם לרצות ולהקשיב לספר בציפייה בביטחון ובהנאה. הפעילות יכולה להיעשות לפני שהתלמיד מוריד את הספר להקשבה, במהלכה ולאחר סיומה. תוך כדי ההקשבה ניתן להנחות את השיח הספרותי ולשלב בו פעילויות מתוקשבות ויצירתיות.

כדי להעצים את החוויה, כדאי שהעיסוק בספר יעשה בזיקה לתחומים נוספים כמו: קולנוע, תיאטרון, מוזיקה, אומנות פלסטית ועוד..

המלצות לפעילות לפני ההקשבה לספר הקולי:

- יש ללמד את התלמידים להגיע לאתר האינטרנט ולמצוא בו את הספר הקולי. יש לבדוק שאכן הם יכולים לעשות זאת באופן עצמאי.

- כבר בשלב ההטרמה מומלץ ליצור קישור לפעילות המתוקשבת. באתר האינטרנט הכיתתי או הבית ספרי ולהציג בפני התלמידים. [לדוגמה](#)

- רצוי לשתף את התלמידים בלוי"ז המוקצה לפעילות עם הספר הקולי ולקבוע מראש את מסגרת הזמן לפעילות המשותפת בכתה.

- כהטרמה להקשבה חשוב לתת לתלמידים את פרטי הרקע לספר: מי הן הדמויות, אפיוני התקופה והזמן, אפיוני המקום בו מתרחש הסיפור ועוד. חשוב לעשות זאת בדרך מעניינת.

- מומלץ לתאר את ההתרחשות הראשונית בה נפתח הסיפור ואז לעצור ולייצר תחושה של מתח וסקרנות לקראת ההקשבה הרציפה לסיפור.

- ניתן לשאול שאלות פתוחות כמו: מדוע לדעתכם נקרא הספר כפי שהוא נקרא? בואו נדמיין איך נראה המקום בו מתרחש הסיפור? מה אתם חושבים שיקרה שם? ביקרתם פעם במקום דומה? בואו ננסה לדמיין ולצייר את המקום או לעצב אותו (לדוגמה: נצייר איך נראה בעינינו בית חרושת לשוקולד לקראת שמיעת הספר "צ'רלי בממלכת השוקולד").

- יש ספרים שלהם מצוי גם סרט קולנוע. אם יש סרט מתאים, ניתן להציג את כולו או חלקים ממנו לפני קריאת הספר או במהלכו או בסופו.

-לקראת הפעילות המונחית רצוי לרכוש עבור התלמידים את הספר המודפס כגיבוי לספר הקולי. לפני ההקשבה הרציפה מומלץ לדפדף בספר המודפס, להכיר אותו, להתבונן בתמונות ולשער את המסופר בו עפ"י התמונות, לקרוא את שמות הפרקים, לעיין בתוכן העניינים ועוד...

- ניתן לחפש ב אינטרנט מידע הקשור לספר: סרטונים, תמונות, מפות או טקסטים כתובים רלבנטיים הקשורים לדמויות או למקומות המופיעים בספר.

-ניתן להציג מראש את הדמויות ותכונותיהן באמצעות מצגת המתבססת על האיורים מתוך הספר.

- ניתן לעצב עם התלמידים פינה אוריינית ל"ספר קולי" שתפתח לאורך ההקשבה ובה לתת ביטוי למילים מעניינות, לדמויות, ליצירה ואומנות ולפעילות כתובה בעקבות ההקשבה.

המלצות לפעילות במהלך ההקשבה לספר הקולי :

- ניתן לבקש מהתלמידים לבחור דמות אחת ולספר עליה, על התנהגותה, על הקשר שלה לאחרים ועל תכונות האופי שלה.

אפשר לכתוב מספר משפטים מתוך הספר המתארים את הדמות. האות הראשונה בכל משפט יכולה להיות לפי סדר הא"ב (מתוך: תכנית לקריאה מונחית, ביי"ס ניצני הנגב)

-ניתן לבחור סיטואציה מעניינת ולשחזר אותה באמצעות משחק תפקידים או כתיבת תסריט.

-ניתן לשוחח עם התלמידים ולשאול אותם מה הרגישו בעקבות ההקשבה? מה דעתם על...? מה הם משערים שיקרה אם...? איך לדעתם תפתח העלילה? למה לדעתם קרה מה שקרה? ניתן להעלות בעיה שעלתה בסיפור, להגדיר אותה ולשחזר איך היא נפתרה ולהציע דרכים נוספות לפתרון ועוד.

-ניתן לעשות פעילויות כתיבה קצרות כמו: פרסומות, הזמנות, מודעות, מתכונים, המלצה.

-ניתן לבחור חפץ או מקום ולכתוב את סיפורו בגוף ראשון

-רצוי לשלב פעילות מתוקשבת המלווה את ההקשבה.

-לעיתים ניתן להקריא בקול רם פרק אחד ולשוחח עליו.

המלצות לפעילות בסיום ההקשבה לספר הקולי:

-בסיום ההקשבה רצוי ליצור שיח שיאפשר לתלמידים להביע רגש: האם אהבו את הספר? למה? מה הרגישו כלפי הדמויות? ועוד..

-במידה ויש סרט מומלץ לצפות בו פעם נוספת או בחלקים ממנו.

-ניתן ליצור עם התלמידים תרשים זרימה המתאר את התפתחות העלילה תוך שילוב איורים מתוך הספר.

-ניתן להכין משחקים הקשורים לספר כמו משחקי מסלול, טריוויה, זיכרון, מילים בתפוזרת ועוד.

-אפשר להכין "תסכית רדיו" על פי סיטואציות שהיו בסרט ולהקליט את התלמידים.

- אפשר לבקש מהתלמידים להכין בקבוצה מצגת או סרטון המשלב טקסט ותמונות מתוך הספר ולשלב בהם מוזיקה.

אפשר גם לא לעשות כל פעילות מונחית אלא רק לאפשר לתלמידים להקשיב בנחת ולהנות מהסיפור!!

שותפים:

משרד החינוך
הפיקוח על החינוך המיוחד
מחוז ירושלים

المنارة ألماناراه
Almanarah
جمعية لدعم الأشخاص ذوي الإعاقة (جمعية)
עמותה לקידום אנשים עם מוגבלות (ע"ר)
The Association for Persons with Disabilities

כנרת זמורה ביטן